

Wierzã leno strażôkóm

Jima do wiarë ni ma! Tak mówią Kaszëbi, czej kòmùs nie wierzą. A są taczi lëdze, taczé warczy, co jima, chcącë nie chcącë – mùszi wierzcë? Są. To są tak zwóné warczy spòlëznowégò zaùfaniô. Dochtór, szandara, strażôk, szkólny... wierzimë më jima jesz?

Dochtorowi wierzita? Pòtrzebù-jeta, cobë waji zbadérowôł, do gãbë zazdrzôł, młotkã kòlano pòbëkôł, plaskatim knëpelkã jãzëk jaż do zertzë-ganiô przëcësnał, pòmakił, ùcësnał, ùszczipnał, prosto pògòdôł jak człowiek z człowiekã w szterë òczëska. Czedës dwie białczy z młodim peselã gò-dafë:

- Ale je ten swiat do przòdkù jidzony!
- Czemuż to?
- Czejs jô sã mùszała kòl dochtora całò zeb-lakac. Terô sygnie, że jãzëk pòkòzã...

To bë nawetkã mògło bëc smiészne, leno dzyszò to nawetkã sã jemù ani jãzëka pòkazac nie dô, ani nawetkã wëstrzédnégò pòlca, bò je nót te-lepòradã zrobic. Bò dochtór sã bòji, że gò chëra weznie... A cãżczë dëtcki z naszich pòdatków bierze za swòjã robòtã. Za swòjã robòtã, co to je z ryzykã zrzeszonò, i sã na niã zgòdzywò, czej skłòdò przësãgã. Dochtór to nie je telefónistka! Jedno bez co mòże stëchac pacjenta – to je steto-skòp! Czej dochtorzë mdã ùcekac òd tëch, co jich pòmòcë brëkùją – lëdze zaczną szëkac pòmòcë dze jindze. Wrócymë do czasów felczerów, kùba-bów a krãgòrzów z Bòzi łasczi. Z Bòzi łasczi, bò dostelë taleńt, mają ùmiejãtnoscë, leno papiora na bëcë dochtora ni mają. Mòja Białeczka żòdnã dochtòrkã nie je, a rozmiëje wëlëkarzëc wikszosc mòjich bòlãcëch, a ni ma wãtpieniô, że sòm Bóg mie Jã narajił.

Niedòwno mie wlazło w krzize, czësti wilk. Wicy jak dwa centnarë wòdзи, przë kòzdìm stãpniem wnetkã jô sã skłòdòł z bólu na pòrã dzélów. Drëch przë cygarece mie doradzył, że je takò jedna białka, co léczy. Jem zazwònił, gòdzëna ùmówionò. Zapłacëc – co łaska. Pòjachòł jem, włòzł, Bòga zabédowòł. Starszò białka kòza sã ze-bùc z górë, legnac na domòwim tapczanie. Czims pòkropia, pòjacha pò mòjich plecach z górë w dół råkama, cãżkò sapiącë. (Më sapelë òbadwòje, bò

**DOCHTÓR TO NIE
JE TELEFÓNISTKA!
JEDNO BEZ CO MÒŻE
SLĚCHAC PACJENTA –
TO JE STETOSKÒP!**

wëdëszywała ze mie òstatné lëftë). Pò tim jesz kãsk na sedzãco. Jô òstawił pa-pierzany dëtck, pòdług tarifë „trzecy dzél zòpłatë za zrobienië priwatno zãba”, a sã òdzãkòwòł i wëszedł. Òd wejscò do wińscò nie warało dżëzi jak 15 mi-nut. Përznã lzi mie sã szło nazòt do aùtoła. Pòpadiwało. Przespòł jem doma noc, reno wstòł i czësto letkò jachòł do robòtë. Wnetkã nick mie nie bòla-ło, równak jem ùznòł, że jesz ròz, dlò pewnoscë – pòjadã sã dac wëmaklac. Pòwtòrzëło sã pòdług jistnégò scenar-nika. Czej jem chcòł płacëc, gòspòdëni copnã mie rãkã z dëtckã a rzekła, że wczora jem dòł ji wiele za wiele i dzyszò nie je nót. Pewno to mie wëlëkarzëło do nédzi, bò òd ne czasu wilk sedzy cëchò.

A szkòlnym dówòta do wiarë? Pòlsczë państwò pòzamikało jich z waszima dзецama a czãsto téz z wama w dodomach, z kòmpùtrama. W žëcym wa ni miała tëli dodóm zadóné! Taczi internetowi szkòlny pòkòzywò sã leno z gãbë a përnã niži, temù ni mùszi bëc za baro òblokli òd pasa w dół. Szkòlné-białczy colemało robiwają cos kòl se doma, w kùchnie, przë dзецach. Zadò zadanië k-lase i nëkò gaz wëtãczëc, bò pòłnië sã przëpòli. Abò jaczis kròsniòk z rëkã sã ji na kòlana wtromòliwò i rozwòliwò całë zajãca. Ale dзецóm, młòdzënie czë sztuderóm to plaži. Kùli rzeczi mòże robic, czej sã je doma... Szkòła, studia bez internét leca, a të so – pòpijajacë, pòdgrizajacë – ùdzël bierzesz. Leno ò jednym baro je nót pamiãtac. Żëbë nie włącziwac zwãkù, czej nie jes paròt. Mòże cë sã wërwac jaczës niekòntrolowóné zëwniãcë abò jiny zwãk... Pamiãtòjta téz ò òbrazu. To nie je leno wasza mùnia, ale téz to, co je za nią. Tłò, co mòże wiele wiãcy ò was pòwiedzec niže to, co mówi-ta. Mòja córka Agatka mie gòdò, że nòfejniészë sã ùczbë zdalnë... wùefù. Szkòlnò jima pùszcziwò re-laksacjowã muzykã a ùspòkòjwò jich słowã. Taczé ùczbë „fizycznégò wëchòwaniò” jô bë téz chcòł!

Wierzita szandarze? Jô jima wespòłczëjã. Procëmno jak wòjskò, są pòstawiony žiwcã na prost swòjim lëdzóm, chtërny nie rozëmiëją pòtrzebë wprawòdzaniò wcyg nowszich przepisów przez pòlsczë państwò. Wierzã leno strażôkóm.

TÓMIK FÓPKA